

Neutralità religiosa a scola

Il Tribunal europeic dals dretgs umans ha decidì

DA GUIU SOBIELA-CAANITZ

■ **Las medias internazionalas na rapportan betg uschè savens da la Svizra. Igl era perquai da star stut quantas giadas ch'il radio e la pressa da pajais limitrofs han menziunà e commentà la decisiun dal Tribunal europeic dals dretgs umans (10 da schaner 2017) davart il duair da frequentar l'instrucziun da nataziun en scolas primaras da Basilea-Citad.** «Dialog EMRK» (doris.angst@schutzfaktor-m.ch) rapporta: «Ins duai valitar l'interess dals uffants per s'integrar en las activitads cuminaivlas da la scola pli aut ch'il giavisch da bab e mamma d'als dispensar en virtid d'arguments religios.» Il tribunal menziuna plinavant che la scola haja «purschè mesiras da sustegn, per exempel in 'burkini'». La gasetta genevrina «Le Temps» dals 11 da schaner punctuescha: «Las gardarobas e duschas da las mattas èn separadas. Suentar la pubertad è era l'instrucziun da nataziun per las giuvnas separada» (p. 7). L'editorial da Catherine Dubouloz sutstritga: «Lezza decisiun (...) conferma la prioritad da l'interess collectiv (...): L'integrasiun e la socialisasiun dals uffants da mintga derivanza, cultura u religiun èn finamiras prioritarias. Quai rinforza la missiun integranta da la scola, tant pli che la dretga naziunalistica svizra maldovra daried l'uscheditga 'islamisaziun serpegianta' da la societad» (p. 1). La lingia grossa da la medema prima pagina tuna: «Ecole: la leçon de laïcité des juges européens.» L'autura punctuescha implicitamain ch'ils derschaders da Strassburg hajan demonstrà co ch'ins duaja chapir la neutralità religiosa.

«Laïcité»: Il pled vul dir «neutralità religiosa», ma en Frantscha vegn el mintgatant malduvrà cunter l'immigraziun

Il Tribunal europeic dals dretgs umans ha decidì davart il duair da frequentar l'instrucziun da nataziun en scolas primaras da Basilea-Citad.

KEYSTONE

islamica, ubain cunter la renconuschientscha da baselgias e sinagogas en l'antieriura Alsazia-Lorena, part da la Germania tranter 1871 e 1918. Là n'ha la Frantscha «laïque» mai pudì applitgar la lescha da 1905 davart la separaziun tranter stadi e baselgias. A Genevra è l'art. 3 da la costituziun cler en chausa:

1. L'Etat est laïque. Il observe une neutralité religieuse.
2. Il ne salarie ni ne subventionne aucune activité culturelle [da cult'].
3. Les autorités entretiennent des relations avec les communautés religieuses.»

Ils 19 d'avust 2016 ha il Departament genevrin d'educaziun da cuss. gov. Anne Emery-Torracinta publicità e derasà ina

broshura intitulada «La laïcité à l'école». Lezza menziuna t. a. cas sco quel da l'instrucziun da nataziun. I vala la paina da citar or dal text original da la circulara accumpagnanta: «Obligation de suivre l'ensemble des enseignements prescrits dans les plans d'études et de participer à toutes les activités scolaires qui leur sont liées, (...) ce qui implique une non-entrée en matière sur des demandes de dispense de cours.» Genevra è ina citad internaziunala. En il chantun (490 578 olmas) vivevan 2014 37,16% umans senza confessiun declarada, 35,98% catolics, 9,93% protestants, 5,90% muslims e 5,48% aderents d'autras confessiuns cristianas. La Genevra independenta dal

18avel tschientaner era ina citad da confessiun reformada. Ins l'ha restaurada 1815 sco chantun svizzer da duas confessiuns: In corridor da vischnancas catolicas a vest dal lai colliava e collià Genevra cun il chantun Vad ed il rest da la Svizra. Il 1816 ha il diplomat genevrin Charles Pictet de Rochemont (1755–1824), anteriur intern dal seminari da Martin von Planta (1727–1772) a Lantsch Sut, negozià a Turin cun la regenza sarda l'anneziun a Genevra da vitgs catolics a sid dal lai. Il 1860 dumbrava il chantun 42 099 catolics e 40 089 reformads. Il 1907, dus onns suenter la Frantscha, ha Genevra proclamà la separaziun tranter il stadi e las baselgias.